Ders İzlencesi

Ders Kodu - Ders Adı	**SNT648 - Ortaçağ Anadolu Türk Kent Araştırmaları**
Ders Türü	II.Yarıyıl
Teori + Uygulama	3+0
AKTS	**7.5**
Ders Dili	Türkçe
Ders Türü	Seçmeli Dersler
Öğretim Elemanları	DR. ÖĞR. ÜYESİ SELMA MANAZ

Dersin Veriliş Biçimi	Bu ders sadece yüz yüze eğitim şeklinde yürütülmektedir.
Önkoşullar	Bu dersin ön koşulu ya da eş koşulu bulunmamaktadır.
Önerilen Dersler	Bu dersle ilişkili önerilen başka dersler bulunmamaktadır.

Önerilen Kaynaklar	Acun, H. (2007). Anadolu Selçuklu Dönemi Kervansarayları, Hakkı Acun (Editör). Ankara, 13-17.Akşit, A. (2014). Selçuklular Devrinde Kent İskânı ve Mahalleler. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 5(1), 67-88.Altınsapan, E. (2005). 13-16 Yüzyıllarda Ahilik ve Ahi Zaviyelerine Bir Bakış. Prof. Dr. Neşet Çağatay'a Armağan, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 27-52.Aslanapa, O. (1991). Anadolu'da İlk Türk MimarisiAltun, Ara (1978). Anadolu'da Artuklu Devri Türk Mimarisinin Gelişmesi, İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları.Baykara, T. (1996), Ulu Camii. Selçuklu Şehrinde İskânı Belirleyen Bir Kaynak Olarak. Belleten, LX / 227, 33-57.Bayram, M. (2005). Danişmend oğullarının dini ve milli siyaseti. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi. C: 18. S.18Bedirhanoğlu, H. E. (2019). 13. ve 14. Yüzyıl Artuklularında Sosyo-Ekonomik Hayat Üzerine Bir Değerlendirme, The Journal of İnternational Scientific Researches, 4(1): 25–32.Bedirhanoğlu, H. E. (2019). Artukluların Türk Tarihi İçerisindeki Yeri Üzerine BirDeğerlendirme, IV. Uluslararası Avrupa Sosyal Bilimler Kongresi Bildirileri,Diyarbakır.Bedirhanoğlu, H. E. (2020). Artukluların Anadolu'da Hâkimiyetlerini Tesis EtmeSüreçleri. Tarih ve Gelecek Dergisi, 6 (1): 137-148.Bezer, G. (2007). Artuklular'ın Türkiye Kültür Tarihindeki Yeri, I. Uluslararası ArtukluSempozyumu Bildirileri, Mardin.Claude, C. (1979). Osmanlılardan önce Anadolu'da Türkler. Moran, Y. (çev.). E Yayınları.Eskikurt, A. (2015). Türkiye Selçuklu Devleti'nde Kent Yerleşmeleri ve Çevresi. Osmanlı İmparatorluğunda Çevre ve Şehir İçinde T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi Yayınları, 55-65.Günel, G. (2010). Anadolu Selçuklu Döneminde Anadolu'da İpek Yolu-Kervansaraylar-Köprüler, Kebikeç, (29), 133-146.Keskin, Muharrem (2009). Danışmentli Beyliği- Bizans İlişkileri (1071-1178).Osmanlı Araştırmaları XXXIV. Prof.Dr. Muammer Kemal Özergin Anısına Hatıra Sayısı -II., (Ed. Halil İnalcık- İsmail E. Erünsal, Heath W.Lowry-Feridun Emecen Klaus Kreiser-Bilgin Aydın) İstanbul.Çolak, P. A. (2019). I. Mesut dönemi Türkiye Selçukluları-Danişmendli ilişkileri. Sosyal, Avrasya ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi. Cilt: 6. S. 5.Demir, N. (2020). Danişmendname (Eski Türkiye Türkçesi). Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yay.Demir, N. (2020). Danişmendname. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları Işık, A. (2019). Türkiye Selçukluları ve Danişmendliler mücadelesinde Zengilerin yeri ve önemi. Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi, Cilt: 6. ss. 2266-2286 İbn Bibi. (1996). el-Evamirü'l-Alâ'iyye fi'l-Umuri'l-Alâ'iyye. Öztürk, M. (çev.). I-II, Ankara Kültür Bakanlığı Yay. İbnü'l Esir. (1987). İslam tarihi el-kâmil fi't-târîh tercümesi. Özaydın, A. (çev.). on birinci Cilt. Bahar Yay.İpek, A. (2020). İslâm Coğrafyacılarının Gözüyle Artuklu Merkezleri, Uluslararası ArtukluSempozyumu Bildirileri Kitabı: Artuklular, II, Ed. İbrahim Özcoşar, MardinArtuklu Üniversitesi Yay. Mardin, s. 149-159.Kan, K. (2020). Orta çağ İslam Coğrafyacısı Yakut El-Hamevî'ye Göre Artuklu Şehirleri,Uluslararası Artuklu Sempozyumu Bildirileri Kitabı: Artuklular, II, Ed. İbrahimÖzcoşar, Mardin Artuklu Üniversitesi Yay. Mardin, s. 161-167Karaçam, H. (2012), Artuklu Kitabeleri: 1102-1409, Yüksek Lisans Tezi, MarmaraÜniversitesi Sosyal Bil. Enst., İstanbul.Kaya, A. (2016). Danişmendli-Mengücekli ilişkileri. CÜ Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt:40Kesik, M. (2009). Danişmendli Beyliği- Bizans (Doğu Roma) İmparatorluğu ilişkileri (1071-1178). Osmanlı Araştırmaları Dergipark, Cilt:34 S.34, ss.119-144Kesik, M. (2017). Danişmendliler (1085-1178) Orta Anadolu Fatihleri. Bilge Yay.Koca, S. (2012). Anadolu Türk Beylikleri Tarihi, Berikan Yayınevi, Ankara.Koray, Ö. (2005). Anadolu'da Selçuklu Dönemi Yerleşme Sistemi ve Kent Modelleri, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.Koray, Ö. (2006a). Anadolu-Türk Kent Tarihinden Bir Kesit: Selçuklu Dönemi'nde Anadolu-Türk Kent Model(Ler)İ. Bilig, 38, 161-184.Koray, Ö. (2006b). Erken Dönem Anadolu–Türk Kenti Anadolu Selçuklu Kenti ve Mekânsal Ögeleri", Bilig, 55: 193-220.Koray, Ö. (2006c). Anadolu'da Selçuklu Kentler Sistemi ve Mekânsal Kademelenme (1). ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi (METU JFA), 23: 2, 21-61.Koray, Özcan. (2007). Anadolu'da Selçuklu Dönemi Yerleşme Sistemi ve Kent Modelleri. İTÜ Dergisi/A Mimarlık, Planlama, Tasarım, 6, (1), 3-15.Koray, Ö. (2011). Anadolu'da Erken Dönem Türk Kent Morfolojisi-Selçuklu Başkenti Konya. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 4 (19), 176-189.Kuban, D. (1968). Anadolu-Türk Şehri. Tarihi Gelişmesi, Sosyal ve Fiziki Özellikleri Üzerinde Bazı Gelişmeler. Vakıflar Dergisi, Ankara, (VII), 53-74.Kutlu, İ. ve Soyluk, A. (2021). Artuklu Dönemi Mimarisinin Anadolu Cami TipolojisindekiEtkilerinin İncelenmesi. Social Science Development Journal, 6 (24): 22-43.Kutlu, İ. ve Soyluk, A. (2021). Artuklu Dönemi Mimarisinin Anadolu Cami TipolojisindekiEtkilerinin İncelenmesi, Şehr-i Ayasofya Uluslararası Kültür, Medeniyet ve SosyalBilimlerde Multidisipliner Araştırmalar Kongresi Bildirileri, İstanbul.Ramsay, W. M. (1960). Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası. (Çev: M. Pektaş). İstanbul: MEB Yayınevi.Mortan, K. Ve Küçükerman, Ö. (2011). Çarşı, Pazar, Ticaret ve Kapalıçarşı. İstanbul.Nayır, Ş. (2010), Artukluların sosyo-ekonomik ve kültürel hayatı (M.S. thesis), Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bil. Enst., İstanbul.Ocak, A. Y. (1993). Danişmendname. İslam Ansiklopedisi Cilt:8Özaydın, A. (1993). Danişmendliler, 1071-1178 yılları arasında Sivas, Tokat, Amasya, Kayseri, Malatya ve civarlarında hüküm süren Türkmen Hânedanı. İslam Ansiklopedisi, C:8Özaydın, A. (1992). Saltuklular, Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, İstanbul, VIII, s.155-169. (I-XV).Özer, M. H. (2020). Artuklular Devletinde Önemli Ticaret Yolları ve İktisadi Etkileri,Uluslararası Artuklu Sempozyumu Bildirileri Kitabı: Artuklular, II, Ed. İbrahimÖzcoşar, Mardin Artuklu Üniversitesi Yay. Mardin, s. 393-400.Sevgen, N. (1959), Anadolu Kaleleri, I, Doğuş Matbaa, Ankara.Solmaz, S. (2001). Danişmendliler Devleti ve kültürel mirasları.[Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Selçuk ÜniversitesiSolmaz, S. (2002). Danişmend Gazi'nin Anadolu'ya gelişi. Selçuk Üniversitesi FenEdebiyat Dergisi. S.14. ss. 229249 Solmaz, S. (2002). Danişmendliler. Türkler Ansiklopedisi. S.6 Solmaz, S. (2011). Danişmendlilerin iskân politikası, Büyük Selçuklu Devletinden Türkiye Selçuklu Devletine Mehmet Altay Köymen armağanı. Gökmen, M. H. (Ed.). Selçuk Araştırmaları Enstitüsü Yay.Sümer, Faruk (1990). Selçuklular Devrinde Doğu Anadolu'da Türk Beylikleri. Ankara: TTK.Tanyeli Uğur (2021). Anadolu- Türk Kentinde Fiziksel Yapının Değişimi (11-15. Yüzyıllar). Ankara: İdeal Kent Yayınları.Turan, O. (2010). Selçuklular Zamanında Türkiye. İstanbul: Ötüken Yayınları.Ünver, S. (1967). Anadolu'da Selçuklu Devleti, Beylikleri Resmî Daireleri ve Toplantı Yerlerine Dair. Ankara: Vakıflar Dergisi, (VIII), 323- 329.Turan, O. (2019). Doğu Anadolu Türk Devletleri tarihi. Ötüken NeşriyatYinanç, M. H. (1944), Türkiye Tarihi-Selçuklular Devri, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Staj & Uygulama	Bu ders için uygun değildir.

Ders İzlencesi

Haftalar	Öğrenme Çıktıları	Konular	Öğretim Yöntemleri
1. hafta		Anadolu Selçuklu Kent Yerleşim Modelleri: Bizans Kentlerinin Üzerine Kurulan Kentler, Bizans Kentlerinin Çevresine Kurulan Kentler, Uç Bölge Kentleri, Açık Kentler, Kapalı Kentler.	
2. hafta		Anadolu Selçuklu Kentlerinde Dini Yapılar: Mescid, Cami, Ulucami, Tekkeler, Zaviyeler, Kümbetler.	
3. hafta		Anadolu Selçuklu Kentlerinde Sosyal ve Kültürel Yapılar: Külliyeler, Mektepler, Medreseler, Şifahaneler, Hamamlar, Köprüler.	
4. hafta		Anadolu Selçuklu Kentlerinde Ticaret Yapıları Kervansaraylar, Hanlar, Çarşılar, Panayırlar.	
5. hafta		Danişmendliler Beyliği Kentlerinde Dini, Sosyal ve Kültürel Yapıları: Mescid, Cami, Ulucami, Tekkeler, Zaviyeler, Kümbetler, Külliyeler, Mektepler, Medreseler, Şifahaneler, Hamamlar, Köprüler.	
6. hafta		Danişmendliler Beyliği Kentlerinde Ticaret Yapıları: Kervansaraylar, Hanlar, Çarşılar.	
7. hafta		Ara Sınav	
8. hafta		Saltuklu Beyliği Kentlerinde Dini, Sosyal ve Kültürel Yapıları: Mescid, Cami, Ulucami, Tekkeler, Zaviyeler, Kümbetler, Külliyeler, Mektepler, Medreseler, Şifahaneler, Hamamlar, Köprüler.	
9. hafta		Saltuklu Beyliği Kentlerinde Ticaret Yapıları Kervansaraylar, Hanlar, Çarşılar.	
10. hafta		Mengücekli Beyliği Kentlerinde Dini, Sosyal ve Kültürel Yapıları 1080-1228 Mescid, Cami, Ulucami, Tekkeler, Zaviyeler, Kümbetler, Külliyeler, Mektepler, Medreseler, Şifahaneler, Hamamlar, Köprüler.	
11. hafta		Mengücekli Beyliği Kentlerinde Ticaret Yapıları: Kervansaraylar, Hanlar, Çarşılar.	
12. hafta		Artuklu Beyliği Kentlerinde Dini, Sosyal ve Kültürel Yapıları: Mescid - Cami -Ulucami, Tekkeler - Zaviyeler , Kümbetler, Külliyeler, Mektepler, Medreseler, Şifahaneler, Hamamlar, Köprüler.	
13. hafta		Artuklu Beyliği Kentlerinde Yapıları Ticaret Yapıları: Kervansaraylar, Hanlar, Çarşılar.	
14. hafta		Dönem Sonu Sınavı	

Öğrenme Çıktıları

#	Öğrenme Çıktıları
1	• Anadolu Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kent yerleşme sistemi tanımlayabilecektir. Bizans kentlerinin üzerine ve çevresine kurulan kentleri, uç bölge kentleri, açık kentler ve kapalı kentleri oluşturan unsurları açıklar.
2	Anadolu Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinin idari yapısını tanımlayabilecektir. Anadolu Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu yönetimi ve sarayların özelliklerini açıklar.

Öğrenme Çıktıları

#	Öğrenme Çıktıları
3	Anadolu Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinin dinsel yapılarını tanımlayabilecektir. Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinde bulunan mescid, cami, ulucami, tekke, zaviye, kümbetler ile mezarlıkları tanımlar. Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinde bulunan mescid, cami, ulucami, tekkezaviye, kümbetler ve mezarlıkların kentlere etkilerini açıklar.
4	Anadolu Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinin ticaret sistemini ve yapılarını tanımlayabilecektir. Kervansaray, han, çarşı, panayır ve pazarların özelliklerini tanımlar. Kervansaray, han, çarşı, panayır ve pazarların kentlere etkilerini açıklar.
5	Anadolu Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinin sosyal ve kültürel hizmet yapılarını tanımlayabilecektir. Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinde bulunan külliye, mektep, medreseleri tanımlar. Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinde bulunan şifahane, hamam ve köprülerin kentlere etkilerini açıklar. Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinde kurulan mahallelerin özelliklerini tanımlar. Selçuklu, Danişmendli, Saltuklu, Mengücekli, Artuklu kentlerinde kurulan mahallelerin kentlere etkilerini açıklar.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

İçerik girilmemiştir.

Dersin Teması

İçerik girilmemiştir.

AKTS İş Yükü

Etkinlik	Süre (Saat)	Sayı	İş Yükü
Teorik Derse Katılım	0	0	0
Sınıf Dışı Çalışma (Ön Hazırlık & Pekiştirme Amaçlı)	0	0	0
Ödevler	0	0	0
Proje - Rapor - Sunum Hazırlama	0	0	0
Ara Sınav Hazırlığı (sınav süresi dahil)	0	0	0
Final Sınavı Hazırlığı (sınav süresi dahil)	0	0	0
Uygulama (Laboratuvar, Müzik/Enstrüman Uygulaması, Atölye/Saha Çalışması vb.)	0	0	0
Staj Uygulaması	0	0	0
		Hesaplanan AKTS	**0**

Ölçme ve Değerlendirme

İçerik girilmemiştir.